Kibirin Zararları
Gönderen Kadir Hatipoglu - Ağustos 19 2015 23:19:50

وَلَا
تُصَعِّرْ
خَدَّكَ
لِلنَّاسِ
وَلَا تَمْشِ
فِي
الْأَرْضِ
مَرَحاً
إِنَّ
اللَّهَ لَا
يُحِبُّ
كُلَّ
مُخْتَالٍ
فَخُورٍ:
          MEALİ :
     “Küçümseyerek surat asıp insanlardan yüz çevirme ve yeryüzünde böbürlenerek yürüme. Çünkü Allah, hiçbir kibirleneni, çok övüneni sevmez.” (LOKMAN SURESİ – 18. AYET)   Kibir, insanın kendini büyük görmesi ve Allah’ın verdiği şeylerin emanet olduğunu unutarak kendine mal etmeye kalkışmasıdır. Bu hastalığa tutulan kimse, başkasının fikrini beğenmez ve kimsenin sözü ile hareket etmez. Benlik duygusu, hava verilmiş balon gibi kabarır. Dinin hakikatlerini, başkasının ağzından duyacak olsa dahi kabul etmez. Kibirli bir şahıs kendisini akılda DAHİ, kuvvette RÜSTEM, servette herkesten üstün görür.   Büyüklük ve azamet, ancak Allah’a mahsustur. Kibirlenen kimse, bilerek ve bilmeyerek, Allah’a ait olan bu sıfatlara bürünmeye heveslenmiş olur. Bu özenti Allah’ın gazabını tahrik eder. Kahhar sıfatı ile muttasıf olan Allah, büyüklük taslayan o kimseyi dünyada zelil, ahirette sefil eder. Zatına ortak ve sıfatlarına şerik kabul etmeyen Allah, bizleri şöyle uyarıyor: وَقَالَ
رَبُّكُمُ
ادْعُونِي
أَسْتَجِبْ
لَكُمْ إِنَّ
الَّذِينَ
يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ
عِبَادَتِي
سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ
دَاخِرِينَ:
     “Rabbiniz şöyle buyurdu:“Bana dua edin. Siz icabet edeyim. Çünkü bana ibadetten büyüklük taslayıp uzaklaşanlar, hor ve hakir olarak cehenneme gireceklerdir.” (MÜ’MİN SURESİ – 60. AYET)   Kendisinin kul olduğunu ve aczini idrak

eden bir mümin, Allah’a dua ederek isteklerini arz eder. Allah ta o kulun duasını kabul ve dileklerini ihsan eder. Herhangi bir kimse büyüklük taslayacak ve Allah’ın inayetine karşı müstağni davranacak olursa, ayette haber verilen cezaya ve “TATHİRHANE-İ MASİYET” olan “CEHENNEM HAPİSHANESİ” ne girmeye mahkûm olur. Bu ayeti tasdik eder mahiyetteki bir Hadis-i Kutsi şöyledir:
ألكبريآءردآئىفمن
نازعنىردآئىقصمته.
“Büyüklük, benim ridam, sıfatımdır. Kim ridamda benimle çekişecek olursa onun belini kırarım.”   İblis, büyüklük tasladığı için, kendisinin ateşten, Âdem’in topraktan yaratıldığını iddia ederek Allah’ın emirlerine karşı gelmedi mi? O, kibiri yüzünden Allah’ın rahmetinden uzaklaştırılıp lanete layık olmadı mı?   Firavun, kibirlenmesi yüzünden, ilahlık davasına kalkışıp: “Ben sizin en büyük Rabbiniz değil miyim?” diyerek kavmini kendisine taptırmasından dolayı Allah’ın karına uğramadı mı?   Nemrut, büyüklük taslayıp ilahlık davasına kalkıştı. Onun kafasındaki ilahlık davasını, Allah bir sivrisineğe parçalatmadı mı?   İzzet, tevazudadır. Kibirde ululuk arayan onu hiçbir zaman bulamamış ve zelil olmuştur. Güneş, ziyasını ayaklar altına serdiği için başların üzerinde mekân tutmuştur. Büyüklüğe kalkışanlar ise zelil ve hakir olmuşlardır. Firavun, Nemrut ve emsali büyüklük taslayan kimselerin durumlarını tespit ve kalbi hastalıklarını teşhis edip gözlerimizin önüne seren bir ayette, Allah şöyle buyuruyor:
وَقَالَ
الَّذِينَ
لَا
يَرْجُونَ
لِقَاءنَا
لَوْلَا
أُنزِلَ
عَلَيْنَا
الْمَلَائِكَةُأَوْ نَرَى
رَبَّنَا
لَقَدِ
اسْتَكْبَرُوا فِي
أَنفُسِهِمْ
وَعَتَوْ
عُتُوّاً
كَبِيرا:
“Bizimle karşılaşmayı ummayanlar:“Bize ya melekler indirilmeli, ya da Rabbimizi görmeliyiz.” derler. And olsun ki kendi kendilerine büyüklenmişler, azgınlıkta pek ileri gitmişlerdir.” (FURKAN SURESİ – 21. AYET)   Allah, kulluk sahasından ilahlık mevkiine geçmeye heveslenecek ve Allah’a mahsus sıfatları kendisine mal etmeye kalkışacak olan bedbahtı, kahr-ı ilahisine hedef tutar ve onu zelil eder. Bir Hadis-i Kutsi şöyledir:

يقول الله
سبحانه:ألكبر&#16
10;آءردآئىوالع&#
1592;مةإزارىمن
نازعنىواحدا&#16
05;نهماألقيته
فىجهنم.   “Noksan sıfatlardan münezzeh olan Allah buyuruyor: Büyüklük benim ridam, azamet benim izarım mesabesinde olan iki sıfatımdır. Kim bunlardan birinde benimle nizaa kalkışacak olursa, onu cehenneme atarım.”   Bizden önce yaşamış, kimi yel kimi sel ile helak olmuş, kimi de yere geçmiş kavimlerin helak oluş sebeplerini Kur’an şöyle açıklar:
وَقَارُونَ
وَفِرْعَوْن&#16
14; وَهَامَانَ
وَلَقَدْ
جَاءهُم
مُّوسَىبِال&#16
18;بَيِّنَاتِ
فَاسْتَكْبَ&#15
85;ُوا فِي
الْأَرْضِ
وَمَا
كَانُوا
سَابِقِينَ:
فَكُلّاً
أَخَذْنَا
بِذَنبِهِ
فَمِنْهُم
مَّنْ
أَرْسَلْنَا
عَلَيْهِ
حَاصِباًوَم&#16
16;نْهُم مَّنْ
أَخَذَتْهُ
الصَّيْحَةُ
وَمِنْهُم
مَّنْ
خَسَفْنَا
بِهِ
الْأَرْضَ
وَمِنْهُم
مَّنْ
أَغْرَقْنَا
وَمَا كَانَ
اللَّهُ
لِيَظْلِمَه&#16
15;مْ وَلَكِن

كَانُوا
أَنفُسَهُمْ
يَظْلِمُونَ:
     “Karunu, Firavunu, Haman’ı da helak ettik. Andolsun Musa daha evvel kendilerine apaçık büryanlar getirmişti de onlar yeryüzünde büyüklük taslamışlardı. Hâlbuki azabın önüne geçebilecek de değillerdi. İşte biz onları her birini günahları yüzünden yakaladık. İşte kiminin tepesine taş yağdıran bir kasırga gönderdik, kimini korkunç bir ses aldı, kimini yere geçirdik kimini de suda boğduk. Allah onlara zulmetmiyordu. Fakat onlar kendilerine bizzat zulmediyordu.” (ANKEBUT SURESİ – 39/40. AYETLER)   Aklı selim sahibi bir insan, vicdan aynasının karşısına geçip bir kendine bir de âlemlere ve kainata baktığı zaman, ibretle görecektir ki, kainatın yanında kendi varlığı pek küçük ve bir nokta gibi silik kalır. Dünya ve ondan daha büyük semavi ecramın milyarlarcasının gezip dolaştığı bu âlemler içinde insanın varlığı ne olabilir?   Diğer insanlara kıyasla bizim üstün bir tarafımız yoktur. Onlarla hilkatte bir eş ve hakikatte kardeşiz. Biz insanlar Hz Âdem (AS) ve Hz Havva’nın evlatlarıyız. Yaratılıştaki değerler bakımından aynı seviyede bulunan insanlar arasında mal, servet, güç ve kuvvet, iftihar ve kibirlenme vesilesi olamaz, olmamalıdır.   Aklıselim sahibi bir kişi, madde-i asliyesini düşünecek olursa karşısına bir yığın çamur çıkar. Balçıkla iftihar etmek, erdem ve akıl sahibi bir insanın yapacağı bir iş midir?   Unutulmamalıdır ki, aklında yanılması ve dalaletleri vardır. Akıl adı verilen cevherin sapkınlığı, nefsanî heva ve heveslerin peşine takılmasıdır. Hangi adam hakikati idrak ederse Allah’ın emirlerine teslimiyet gösterir. Meyveli dalın başı aşağıya iner. Meyvesizi dal çıvgınlaşarak havaya çıkar. Bunu gören bahçe sahibi, o çıvgın dalı keserek meyveli dalın altına destek yapar. Başında akl-ı selim bulunan kimse de tevazu gösterir ve kibirden uzaklaşır.   Evliya kervanının baş çekenlerinden Ebu Yezid-i Bistami, kibir hususunda şaşmayan ve şaşırtmayan bir ölçü va’z ederek şöyle demiştir: “Kul, insanlar arasında kendisinden daha kötü kimsenin bulunduğuna inandıkça kibirlidir.” Onun bu veciz beyanına karşı: “Bu insan ne zaman tevazu sahibi olabilir? “diye sorulduğu zaman, şu isabetli cevabı vermiştir: “Kendisinin bir makam ve hal sahibi olmadığına inandığı zaman. Her insanın tevazuu, Allah’ı marifeti ve kendi mahiyetini tanıması nispetindedir.”   İnsan kendini kibire kaptırınca hakkı tanımaz ve hakikati kabul etmez hale gelir. Karşısındaki insan ne kadar isabetli konuşursa konuşsun, kibirli insan onun sözlerini dinlemek istemez. Peygamberlik vazifesi ile mükellef ve mucize gösterme salahiyetine sahip peygamberlere karşı, kibirlenen ve küfrün tesirinden kurtulamayan kimseler, bu büyük zatları kendileri gibi bir insan olarak değerlendiriyorlar ve iman etmeye yanaşmıyorlardı. Bu davranış, körü körüne takınılan bir tavır olmakta ve cehaletleri sebebiyle kibirin tesiri altında kalmaktaydılar.   Geçmiş kavimlerden bazıları, gönderilen peygamberlerin kendilerinden üstün bir kimse olduğunu biliyorlar, fakat kibirin tesirinden kendilerini kurtaramadıkları için onların davetini kabul etmiyorlardı. Zahirde kendilerini haklı imiş gibi göstermeye çalışan bu münkirler grubu, Allah’ın gönderdiği peygamberlere şu yakışıksız ifadeyi kullanıyorlardı:
قَالُواْ
إِنْ أَنتُمْ

إِلاَّ
بَشَرٌ
مِّثْلُنَا:
     “Siz de bizim gibi beşerden başka bir şey
değilsiniz.” (İBRAHİM SURESİ – 10. AYET)
        Hz Peygamber (SAV) şöyle buyurur:
لايدخل الجنة
من كان فىقلبه
مثقال ذرةمن
كبر.قال رجل
يارسل الله إن
الرجل يحب أن
يكون ثوبه
حسناونعله
حسنا.قال:إن
الله جميل يحب
الجمال.ألكبر&#15
76;طرالحق وغمط
الناس.   “Kalbinde zerre
miktarı kibir bulunan kimse cennete giremez.” Bir adam: “Ey Allah’ın
Resulü! Bir adam elbisesinin güzel ve ayakkabısının güzel olmasını sever ve
arzular.” dedi. Hz Peygamber (SAV): “Allah güzeldir, güzeli sever. Kibir,
hakkı reddetmek ve insanları hakir görmektir.” buyurdu.
Bu hadis, kibiri tespitte insanı yanıltmayacak bir ölçü ortaya koymaktadır. Hak
olan söz ve nasihat, kimden gelirse gelsin tutulmaya layıktır. Konuşanın tahsiline ve yaşına
bakmadan kabul etmek, tevazuun icabıdır. Bunun aksi bir davranış kibirli olmaktan kaynaklanır.
Kendini beğenen bir şahıs, halkı hakir ve küçük görmeye başlar. Bu
hareketten de kibir hastalığı meydana gelir.   Hz Peygamber (SAV)
şöyle buyuruyor:
ألآأخبركم
بأهل النار كل
عتل جواظ
مستكبر.   “Size
cehennem ehlini haber vereyi mi? Katı kalpli, bahil ve büyüklük taslayan
kimsedir.”   Bir başka hadis şöyledir:
ثلاثة
لايكلمهم
الله يوم
القيامةولاي&#15
86;كيهم
ولاينظرإليه&#16
05; ولهم عذاب
أليم:شيخ زان
وملك كذاب
وعآئل مستكبر.
     “Üç sınıf kimse vardır ki, Allah onlarla kıyamet
günü konuşmayacak, onların günah kirlerini temizlemeyecek ve onlara rahmet
nazarıyla bakmayacaktır. O kimselere gayet elemli bir azap vardır. Onlar: Zina eden ihtiyar,

yalancı hükümdar ve çalışmaktan kibreden fakirlerdir.”   Hz Peygamber (SAV)’in asrından örnekler vererek neyin kibir olduğunu ve nelerin kibir olmayacağını izah etmeye çalışalım: Ashab-ı Kiram’dan Cübeyr b.Mut’im, Hz Peygamber (SAV)’e gelerek şöyle dedi: “Halk sende kibirlenme var diyorlar. Hâlbuki ben merkebe binerim. Kilimden elbise yapıp giyiyorum ve koyun sağıyorum.” dedi. Hz Peygamber (SAV): “Bunları kim yaparsa onda kibirden en küçük bir şey yoktur.” buyurdu.   Seleme b. El-Akva’dan rivayet olunmaktadır: “Bir adam Hz Peygamber (SAV)’in huzurunda sol eliyle yemek yiyordu. Efendimiz (SAV): “Sağ elinle ye.” buyurdular. O kimse: “Güç yetiremiyorum.” dedi. Hz Peygamber (SAV): “Güç yetiremez ol.” buyurdu. Onu sağ eliyle yemekten kibiri engelliyordu. Selem (RA) diyor ki: “Artık o kimse sağ elini ağzına kaldıramadı.”   Bir insan giydiği elbisenin kumaşı ile kibrederse, onun güzelliği kumaşı imal eden fabrikaya aittir. Dikişinin güzelliği ile büyüklük taslarsa, onun değeri diken terziye aittir. Bindiği atın hızlı koşması ile kibirlenirse, o özellik ata aittir. Kendi güç ve kuvvetiyle veya güzelliğiyle büyükleniyorsa, onlar hep Allah vergisidir.   Allah, kalbi hastalıklardan olan kibirden cümlemizi korusun. Tevazuda daim ve riyadan salim kılsın.   KAYNAK : KÜRSÜDEN MÜMİNLERE VAAZLAR   MEHMET EMRE

islam ve Hayat,Güncel Vaaz ve Hutbeler